

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De damnis peccati mortalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

De peccatis

Uel etiā ppter modicam delectatōem
 carnīs quā pnt habere in vno actu luxu-
 rie deū deserūt. **U**el etiā q̄ ppter modū
 eā gloriā trāsitōriā z supbiā quā hic q̄
 runt in supbia z ornatu veltū deū z so-
 cietatē scōꝝ z angeloz pdunt. z psequē-
 ter stola glorie z aīe se pūāt. vñ **Chri-**
stosto. in sermone q̄dā. **E**xcludi a bonis
 eternis z alienū effici ab his q̄ pparata
 sunt scīs: tantū cruciatū z tātū dolorē in-
 fert: vt si nulla extrinseca pena torquerz
 hec sola sufficeret. **Q**uarto mō pmittit
 peccatū mortale qñ actus peccati venia-
 lis ordinat in finē peccati mortali. **U**er-
 bi gratia. vñ verbū iocosuz in se est pec-
 catū veniale. **S**ed si loqr verbū iocosuz
 cū muliere vel virgine ea intētiōe vt pos-
 sem eā allidere ad peccandū mecum tūc
 illud verbum erit mihi peccatū morta-
 le: nō q̄ verbū iocosum in se sit peccatū
 mortale. s̄ quia refero in hūc finem q̄ fi-
 nis in se est peccatū mortale. **E**t sic ppter
 talem intētiōem erit peccatū mortale qd̄
 vni qui simile verbū in ioco esset locut⁹
 esset veniale. **I**tem aliud exemplū. **D**uo
 tangā vnam mulierē vel virginē. vnus
 ex ioco z leuitate tūc vix peccat venialit̄
 alius cū intētiōe allidendi eā. **E**t sic il-
 le ppter intētiōem talem tāgens sic mu-
 lierē vel virginē peccat mortaliter. z sic
 de alijs. **S**itr de visu. duo vidēt mulie-
 rem pulchrā. vnus videt eā tanq̄ rem
 pulchrā vel hīmaginē pulchrā. **E**t hoc
 nō est peccatū vel forte vix veniale. **A**li-
 us videt eā cōcupiscendo eam. z sic ille
 peccat mortaliter. **U**ñ xps in euāgelio
Qui viderit mulierē adzcupiscendū eā
 zc. **D**eus quot ptingunt talia pecca-
 ta in mūdo isto: etiā sine actu luxurie.
Solummō tāgendo. āplexando. loquē-
 do. videndo. pcupiscendo. z sic de alijs
 modis de q̄bus plures modicā vel nul-
 lam pscientiā hnt. **O** immūde munde
 quot damnātur a te. q̄ nesciēter cadūt
 in infernū. **Ch**ris. sup **B**arthei. **O** q̄
 miserim⁹ est mūdos. z miseri q̄ eum se-

quūtur. sp̄ em̄ hoīes mundi opa excludē-
 runt a vita. **E**t sic habemus illas q̄ctu-
 or regulas de peccō mortali zc.

Damna peccati mortalis. **S**
Peccatū mortale pfert plura dā-
 na. **P**rimo nocet ipi facienti. **S**e-
 cūdo illis q̄ sunt in purgatorio.
Tertio dānatīs in inferno. **Q**uarto sal-
 uatis in celo. **Q**uinto viatoribz in hoc
 mūdo. **P**ostremo ipi xpo. **P**rimo nocz
 ipi facienti. z hoc in vita z in morte. z eti-
 am post mortē. **U**ñ ps. **D**elictū meum
 ptra me est semp zc. **P**rimo facit ho-
 minē miserum in pnti vita. quia spoliat
 eum omībus bonis suis z meritis que
 quis fecit: z oībus virtutibus z gratijs
Si tot bona opa q̄s haberet z etiā vir-
 tutes quot paradysus hz nobiles arbo-
 res. flores. herbas. z radices. **I**te quot
 celū stellas. q̄ guttas mare. hec oīa per
 vñ mortale peccatū pereūt. quia nūq̄
 habebit aliquod bonū in celo p his oī-
 bus. nisi p pnam recuperabit. **E**zech.
 xvij. **S**i auertit se iustus a iusticia sua.
 et fecerit iniquitatem: nūquid viuet: om-
 nes iusticie quas fecit nō erūt in memo-
 ria. **I**nsup nihil boni p̄t opari qd̄ sit sibi
 meritorū vite eterne q̄ dū sciēter stat
 in vno peccato mortali. **U**ñ **L**euit. xxiij
Si maculā habuerit nō erit acceptum
 a dño. **E**sa. i. **N**on accipiā de vobis sa-
 crificiū. qz manus vestre sanguine plene
 sunt. **E**rgo dicit mortale. qz sicut mors
 corpis p̄uat hoīem vsu oīm membrorū
Sic quodāmodo peccatū mortale fa-
 cit spūaliter. qz peccator nihil p̄t mereri
 nec loquēdo nec orādo nec ieiunādo.
 et sic de alijs. **E**tia si tot bona opa face-
 ret sicut omēs hoīes faciūt: nihil meret
 in celo. **E**rgo peccōz pparatur bestijs ter-
 re: que p laboribz suis nihil recipiūt d̄
 gaudijs celi. cū tamē laborēt fame. siti.
 et graui onere. ps. **N**ō cum in honore
 eēt nō intellexit: cōparatus est iumentis.
Sed talia bona q̄ sunt in mortali pec-
 cato remunerātur hic temporaliter. qz nullū

bonū irremuneratū. Et hec estyna cau-
sa quare peccatores p̄sperant in hac vi-
ta. q̄ hic remunerat̄ p̄ suis opib;: z i dō
carebūt futura remuneratōe. **Uñ Bre.**
Magn⁹ afflux⁹ t̄paliū: est et̄ne d̄anati-
onis iudiciū. Ergo multū timendū est
cuilibet: q̄ scient̄ stat in p̄cō mortali cū
p̄sperat̄ in hac vita: sic q̄ p̄tinue ē san-
ctus diues. z oīa q̄ desiderat̄ ei p̄sperare
adueniūt. q̄ fm̄ Greg⁹ **Sali** florētes i
p̄nti bonis t̄paliū tanq̄ p̄ amena p̄ra-
ra ducunt̄ ad interitū. **Ite** p̄uat̄ p̄cōz
p̄ticipatōe oīm bonorū que fiūt in ec-
clia ab oībus fidelib;. De qua part̄ci-
patōe dicit̄. ps̄. Particeps ego suz oīm
t̄mentū te. z custodiētū mādata tua.
Bon⁹ ex̄is in gra h̄z part̄cipatōez om-
niū bonorū sc̄z missarū. oīonū. ieiuniorū:
z sic de alijs que fiunt̄ in ecclia. Et h̄ ex
charitate euenit. q̄ sum⁹ inuicē mēbra
vniū corp̄is. z oīa bona fluunt̄ de vno
in aliū. sicut p̄z in stomacho hoīs. q̄ im-
p̄ritur alijs mēbris que h̄z. Sed p̄cōz
est membrū abscisum. q̄ non viuificat̄.
nec p̄ticipatōem recipit̄ de alijs mēbris
Ite p̄uatur bonis t̄paliū: q̄ indignus
erit vti bonis t̄paliū qui ante p̄cōm dig-
nus erat celo z celestib; bonis. post pec-
catū non est dignus pane quo vesatur.
Ergo moderat⁹ vti eo deberet̄ q̄ntum
cunq̄ possit̄. **Unde** Ezech̄i. 4: Panē
tūū in pondere comedes: z aquam tuam
in mensura bibas: imo indignior est oī-
bus creatur̄z irrationabilib;. q̄ tales nū
quā deū suum offenderunt: h̄ tu multo-
t̄iens deū offendist̄ z ad iracundiā eum
contra te concitast̄i. **Uñ** aristo. 7. eth̄i.
Draus hō d̄erior est bestia. **Ide** p̄-
mo polit̄i. Sicut optimuz aīalū est hō
fruens legez iusticia. sic pessimū est hō a
legez iusticia separatus. q̄ si indignior est
oībus creatur̄z irrationabilib;: tūc con-
sequent̄ sequit̄: q̄ non est dign⁹ vti crea-
tur̄z. Ergo p̄cōm fecit̄ hoīem tā miser⁹
q̄ nulli⁹ boni nec sp̄ualis nec t̄paliis ē di-
gnus. nec est dign⁹ terrā calcare. nec lu-

men celi videre. z sic de alijs. q̄ indigni-
or est oīb; creatur̄z corp̄alib;. igit̄ seq̄t̄:
non est dignus vsu creatur̄z dei. **Ergo**
miseria p̄cōz tam magna est z pes-
rifulosa: q̄ si oēs creature deserer̄ mise-
riam peccatoz. sc̄z oīa ligna. oīs lap̄-
des: z oīa aīalia terre. z oēs aues celi. z
oēs hoīes viuentes: non tamē cōdigne
damnū peccatoz in q̄d p̄vniū peccatū
mortale incidit̄ deserer̄t. Sed heu quē
dam p̄cōz centū mortalia p̄cā vlt̄
plura cōmiserunt: necynam gut̄ a flent̄.
Rō huius est. q̄ non cognoscunt̄ q̄nta
bona p̄diderunt: z in quot mala incide-
runt. **Si** hec veracit̄ cognoscer̄t̄ p̄p̄-
derent. non solum plorandū esset eis: h̄
erit̄ ylulandū. Quia nihil tam maluz
homini q̄ p̄cōm mortale. meli⁹ esset ho-
mini: q̄ decem milia demonia in se h̄z
vel cum gladijs oībus qui fabricati sūt
transfigeretur. vlt̄ in oīm igne cōbureret̄
q̄ q̄ cum vno p̄cō mortali deū scienter
vel voluntarie offenderet. Quia p̄cōm
cū p̄summatū fuerit: ḡnat̄ mortē sc̄z ipsi-
us anime. que mors magis timenda est
q̄ mors corp̄is. **Uñ** gregori⁹ in mo-
ralib;. **Dote** corp̄is oīs hō pot̄ de-
beret mori q̄ cū vno p̄cō mortali deū
offenderet **Unde** aristo. 4. eth̄. **Delū-**
us est mori q̄ facere q̄ virtutē sc̄z bonuz
virtutis. **S** **Sequit̄** videre: q̄nto
p̄cōm nocet homini in morte. z hoc ē no-
cumentū q̄ aīa videt tunc oīa p̄cā sua
q̄ em̄ ip̄a egredi debet d̄ corpe. tūc au-
gmentat̄ dolor. q̄ aīa in cor hoīs illi⁹ nō
ascendit. vñ tūc p̄dit̄ sensus suos. nō co-
gitat̄ aīa ammō de corpe nutriēdo: h̄ vir-
tutes suas naturales p̄ mēbra diffusas
ad se trahet. z tūc videt oīa p̄cā sua su-
p̄ caput suū. **Uñ** ps̄. **Torētes** iniqui-
tatis p̄turbauer̄t me: z tūc aīa videt se sepe-
rari a dō p̄t̄ p̄cā sua p̄t̄ dicere illd̄ ps̄.
Circū dedit̄ me laquei mortis. i. p̄cā.
Tūc aīa miseri p̄cōz vidit̄ demones
circūstātes. z eā p̄occupātes. z eā ad in-
fernū trahētes. **Uñ** Job. xx **Uadent**
D i

peccatum in
morte p̄p̄mudo
videtur

De peccatis mortalibus

z veniet sup eū horribiles. glo. i. demo /
 nes. **Q**uō tūc turbabit pccoz: cū vi /
 derit cursū demonū ad aīaz. **T**hreno.
P: **O**ēs inimici ei? apphēdēt eā iter an /
 gustias. **I**tem in morte aīa puat cor /
 pore pprio. qd nūq̄ in tali forma reassu /
 mer: imo veller hēe sic qn̄ p dimidia pte
 corrosū ē a s̄mibz. **Q**z stupebit aīa pccō /
 ris qn̄ corp? trāsumēdū videbit. **C** **I**te
 n̄ solū corpe: s̄ et spūat oī solatio visibili /
 um q̄ dilexit. scz. cibo. potu. filiis. vxōe
 cognat? honoribz z diuitiis. **Q**z amaz
 erit separt ab his q̄ iordiate dilexerūt. et
 pp̄t q̄ salutē suā sepi? neglexerūt. ps̄ **H**ō
 cū iterierit n̄ s̄iet oīa. neq̄ descēdet cū eo
 gl̄ia. **L**u. 22. **S**ulte hac nocte reperēt
 aīam tuā a te. z q̄ passi cuiuserūt. **S**e
 quit vidē qūo pccm noceat hōi p? mor /
 tē. z ē h̄ nocumētū q̄ hō puat oī spe dī /
 uine miscōie. z suffragiis toti? ecclē. **U**n̄
Breg? in moral. **N**e q̄q̄ vltra miscōia
 parcetis liberat. q̄s sel in locis penalibz
 iusticia iudicantis dānat. **E**rgo si om̄s
 hoies i mūdo pyna aīa dānata interce
 derēt: neq̄q̄ eos dñs exaudiret. **R**atio
 ē. qz i inferno nlla ē redēptio. **U**n̄ beat?
Aug? dī. **S**i p̄em meū scire i inferno. n̄
 pl? orare p eo q̄ p diablo. **Q**z nllō mō
 orādū ē p dānat? qz sūt p̄iecti in tene /
 bz is extēiores. i. extra oēs spē diuīe mi /
 scōie. **I**te p momēanea delectatōe ef /
 nā penā sustinebūt. z et̄na deivisiōe care
 būt z societate oīm electōū. ps̄. **C**ouer /
 tant pccōres i infernū. **Q**ui tō fact? ē dī
 iusticia ordināte: vt q̄ deū noluit seq̄ ad
 gl̄iaz: in inferno sustineat et̄nā miseriam.
Un̄ **A**ug? i s̄mone qdā dī q̄re i inferno
 mors q̄rit z n̄ iuentef. qm̄ qb̄ i h̄ sc̄o vi
 ta offert. z nolūt accipe: i inferno querent
 mortēz n̄ poterūt iuenire. **N** **D**e /
 ne inferni timēde sūt pp̄t earū et̄nalitatē
Un̄ **aug?** dī. **I**gnis n̄ ē q̄li dēpicat? ig
 nis respectu ignis ifernal. **I**gnis n̄ tm̄
 extrinsec? vrēs ledit p̄usq̄ penetret ner /
 uos z ossa. hō mortē z n̄ sentit vltra sesio
 onē. **S**z ignis iferni sentit i oībz vītibz

ipi? aīe. cute carne. neruis z ossibz. z me /
 dullz pil. q̄ oīa pl? candēt q̄ candēs fer
 rū. **E**xēplū d̄ acerbitate ignis iferni **L**e
 git i libro petri cluniacen vbi narrat q̄
 fuit qdā sacerdos i pictauiā. q̄ subiect?
 mltis vītibz iduct? a p̄ore qdā pmisit se
 ordinē cisterciē. iraturū. h̄ differebat d̄
 die i die. **C**ū aut̄ subito ifirmaret: z p̄oz
 aduocat? essz. i ducebat eū ad reddēduz
 pmissū h̄ illo adhuc differēte **E**cce subit
 to clamauit. p̄ ora p̄ me. ecce d̄tācōes
 ventūr ad deuorandū me. **I**llo p̄o cum
 alijs astantibz orante liberat? ē. h̄ nec sic
 i pleuit pmissuz. z ecce itez icēpit clama
 re petens oīes dicens. ecce ignis occu /
 pat me ad deuorandū me. h̄ tūc iterū li
 berat? ad oīones nō i plebat pmissum.
Et ecce subito fact? i extrā. z raptus ad
 iudiciū audiuit sn̄iaz s̄ se ferri d̄ anarōis
 z rediēs ad se ait. **E**cce duo demōes se /
 rūt sartaginē magnā vt frigar i ea i eter /
 nū. z tangēs cucullā p̄oris dicebat **N**ō
 insanio: h̄ sic verū ē q̄ h̄ ē cuculla: ita ver
 ē qd̄ dico. **S**z cū hec diceret: cecidit de
 sartagine vna gutta sup manū eius. q̄ pe
 nerauit z deuorauit carnē vsq̄ ad ossa.
Et ait. **H**ō saltē credite m̄hi **E**cce nūc
 demōes p̄iciūt me i sartaginē. z hec di /
 cēs expirauit infelicif. **I**nsup et̄na def
 vitiōe carebo. z societate oīm electōū.
Un̄ **C**hrisostom? in s̄mōe. **E**xcludi a
 bonis et̄nis: z alienū siue indignū effici
 ab his q̄ p̄para st? sc̄is tm̄ cruciatū z tm̄
 dolorem infert. vt si nulla extrinsec? pes
 na torqueret: hec sola sufficeret. **I**
Secundo peccatū nos h̄is qui sunt
 in purgatorio per suffragioruz d̄minu /
 tionem. quia hos qui sunt in purgato /
 rio non possunt peccatores iuuare tam
 efficaciter sicut si essent in gratia. **Q**ueri
 tur vtrum suffragia facta per ministros
 malos prosint defunctis **R**espōdeo s̄m
Tho. supra. 4. distin. xlv. **S**uffragia
 per malum ministrum fiunt tripligter.
Primo si sit ex proprio motu ip̄ius mini
 stri. z sic non plunt eis. **Q**uia quicquid

supl. mo. 2. 1.

oraueit vel fecerit pro animabus per se lo-
quendo non pdest eis dummo est i pec-
cato mortali nisi ex consequenter p acci-
dens. scz inquam per elemosinas ma-
li hois paupes excitati orat p defuncts
z hec oio pdest eis. **S**ecundo modo pos-
sunt fieri per ministrū publicū de vel
totius ecclesie sicut quādo sacerdos cele-
brat missam vel exequias mortuoz i ec-
clesia. z quia iste intelligitur facē sub cu-
ius nomine. siue sub cuius vice fit: inde ē
q suffragia tal' sacerdotis q̄uis sit pec-
cato: p sunt defunctis. **T**ertio mō pnt
fieri per malum ministrum. vt per mini-
strum priuatum. scz alicuius puate pso-
ne existentis in charitate: siue talis per-
sona sit defuncta siue viua. z talia p sunt
Sicut huius existēs in pccō mortali qd
cunq; opus misericōdie facit ex pcepto dñi
sui charitatē habentis. magis tñ pdest
si etiā ministri in charitatez essent. quia
tunc illa opa essent meritoria ex duab'
pibus. **I**tem **T**ertio nocet dāna-
tis. z hoc per modū cōiunctōis: qnto ei
plures in inferno sunt. tanto maior hor-
ror erit in pena. **U**nde est q infern' ran-
to fortius ardebit quāto pl'es habebit.
Querit vtz dānari velint oēs hoies
dānari q̄uis sciāt ex hoc penā eorū au-
gmentari. **R**espondeo q sic. etz parētes
suos z yozēz filios. z hoc ppter pfectissi-
mam inuidiā que est in eis. **S**ic in bea-
tis est perfectissima charitas: ita in eis ē
perfectissima inuidiā que facit appetere
malū alioz. **H**oc etiā pz in illis inuidio-
sis viuentibus in hoc seculo. in quibz ta-
men adhuc non est perfecta inuidiā. sed
tñ dānari min' iuidēt p̄iqs q̄ alicis.
vñ eoz pena maior esset si oēs p̄inq dā-
narentur z alij saluarent q̄ si aliq d suis
saluaret. **E**x h' fuit. q diues epulo petijt
frēs suos a dānatōe eripi. **C**ogitabat ei
q aliq eriperēt. z illos voluit ec suos fra-
tres poti' q̄ alios. **U**n si possibile esset
mallet poti' oēs simul damnari. **E**t
in hoc concordat. **T**ho. super quarto.

Quarto nocet saluatis. quia pccōz p
seuerans in pccis puat scōs accidenta-
li gaudio qd haberēt de ei' cōuersione.
Un **L**u. 15. **G**audiū ē āgel. su. v. p. p.
agē. z n̄ solū āgel. s̄ etz oibz sc̄tis ēit gau-
diū de cōuersione pccōris. **I**te nocet eis
per modū subtractōis. **N**ā ex cōsortioz
societate beatorū habet gaudiū accēta-
le. qz qñcūq; vna aīa euolat ad celū: tñc
gaudiū accētale erit oibz btis in celo. et
vnusquisq; cū alio diuidet sua merita ex
charitate. **E**t qd vn' in seipō non hz: s̄
in alto inueniet. **U**n greg'. i. moral'. **T**ā-
ravis nos in illa pace sociat. vt qd vnus
q̄sq; i se n̄ acceperit. s̄ se accepisse i alio
exultat. **A**nsel. **U**nusq;sq; intm̄ gaudet
de alteri' gaudio in qntū de suo p̄p̄io.
Hoc honor gaudio puat electi qntum
ad illū pccōre p̄tinet q̄ damnat: s̄ hoc ē
vno alio habebūt. q̄ loco illi' substinet.
qz n̄er' elcōz ifallibilit' ad i plebit. **U**n
Apo. 3. **T**ene qd habes. ne ali' accipē
at coronā tuā. **Q**uinto nocet viatoribz
id est ill'q; adhuc i mōdyūit. qz sepe bo-
ni in vita p̄nti puniunt tēporalit' ppter
pccā malozz hoim. qz sic qñq; vna cōi-
tas meli' hz ppter vñ bonū hoiez: sic et
qñq; pl'es puniuntur ppter peccata vnus
q̄ vt frequēter permittit deus fieri tem-
pestates aeris. sterilitates terraz. et hu-
iusmōi plagas ppter pccāz demerita ma-
loz. z sic boni qñq; puniunt t̄p̄alit' ppter
malos. **I**te p eo q mali bonos suo ma-
lo exēplo qñq; corrupūt z puerūt. q̄re cē-
tot eēt pueri hoies: nisi q mali se inui-
cem inficiūt. **S**icut vn' infirm' ab alio
inficit corporalit': sic z spūalit'. **E**t sicut
infirma pestilens z ouis morbida inficit
alias oues sic simile ē de hominibz mal'
Un p̄s. **C**ū pueris peruerter'. **S**e-
xto nocet ipi xpo. qz p̄cū sāgnis ei' n̄ p-
soluūt. **C**ōtra qd d̄r **L**eu. 19. **O**pus
mercennarij cui nō manebit apd tēvsq;
mane. **I**stud enim peccatum clamat in
celum. **Q**uanto magis qui christus de-
fraudant precio suo. p̄s. **P**recium man-

De peccatis

cogitauerunt repellere. Non tamē hoc sic est intelligendum nec credendum. q̄ p̄pterea xp̄s aliquē defectū h̄eat. Unde ps̄. Bonoz meoz non indiges. Sed loquendo respectu illi⁹ hoīs q̄ peccat z dā nat̄. qz tūc p̄cū sanguinis xp̄i in eo perditur. z sic non fit xp̄o recōpensatio passionis eius qua eum redemit.

De peccōo veniali. **L** Eccatū veniale q̄d sit. Rūdeo fm̄ Auḡ. Peccō veniale ē q̄d hō min⁹ vsqz ad reatū p̄ptue mortis n̄ gnat h̄ penā meret̄. z facile indulget̄. Nota fm̄ magist̄r in cōp̄edio theologice veritatis. In paruulis post baptis̄mū p̄mo surgūt venialia. post hoc mortalia. Un̄ Greḡ. i. moralibz. In ynoquoqz lapsu a minimis sp̄ incipit̄. z sub crescentibz defectibz ad grauiora puenit̄. Itē. d̄ summo hō. Quē admodū ad p̄rutū culmen redētes: nō a sūmis inchoat̄. h̄ a modicis vt sensum ad altiora ptingat̄. Itaz q̄ dilabūtur ad vicia nō statim a magnis criminibz incipit̄: h̄ a modicis assuescūt vt sic cum maximis corruant. Querit̄ vtz possit aliquis viuere sine peccōo veniali dū est in hac vita. Rūdet̄ q̄ si loquimur d̄ tota vita hoīs qui tā puenit ad etatē adultā. de excellenti ac speciali gratia ē. q̄ talis sine peccōo veniali sit. Sic videt̄ beatus auḡ. dicere d̄ b̄tā p̄gine. Unde si oēs sc̄ti interrogarent̄ si peccassent: P̄s vna voce r̄derēt̄. Si dixerim⁹. qz peccatū nō habem⁹: nosmetip̄os seducim⁹ z p̄ritas in nob̄ nō ē. Sciendū fm̄ magist̄rū in cōp̄edio theologice p̄ritatis. Si p̄fecta charitas nō facit q̄ p̄ctm̄ veniale nō adueniat: tñ facit q̄ nō durat. Exēplū sic camin⁹ ignis n̄ facit vt gurta aq̄ n̄ apponat̄ sibi: h̄ facit vt cito extinguit̄. Perfecta em̄ charitas statim islamat hōiem vt doleat de peccōo veniali. p̄pterea p̄fecti quandoqz dolent. z flent. p̄ paruīs peccatis plus q̄ magni peccatores qñqz p̄ maximis peccatis. Un̄ imperfecti mlt̄a venialia p̄gregāt. **D** Sz tñ sciēdū q̄

q̄libet homo p̄t viuē sine peccato mortali cū adiutorio dei. Et q̄cūqz oppositū diceret: h̄ erroneū z hereticū eēt. Et hoc p̄bat̄ tribz rōibz. P̄ia rō ē. qz in baptis̄mo ifundit̄ hōi gratia p̄ quā p̄seruari p̄vsqz ad mortē absqz oī mortali crimine si vult vt̄i gr̄a illa. Et hoc designat salis limitio quam facit sacerdos ip̄si puero an̄ baptis̄mū. Qz sicut carnes p̄feruant a putrefactōe mediāte sale. sic hō baptizat⁹ mediāte gratia quā in baptis̄mo accepit̄ p̄seruari p̄t a p̄ctis mortali bus. Itē secūda rō est qz p̄ hoc sequeret̄ q̄ d̄s imposuisset nobis onus imporbile: qz mādata dei s̄t data nob̄ ne peccem⁹. Nō si dicis q̄ d̄s p̄cepit tibi: qd nō potes implere. falsū dicis: z cum h̄ incurris maledictionē dei. Un̄ Bern̄. Maledict⁹ q̄ d̄t deū p̄cepisse impossibile. Itē hoc esset loqui⁹ euāgelii z p̄ba christi. qui dicit vt̄i habet̄. Mat̄. xi. Iugū ei meū suauē ē. z on⁹ meū leuē. Tercia rō est. qz per h̄ tolleret̄ libez arbitriū. quod tñ necessariū est in nob̄. cuz q̄ nos de⁹ p̄uilegiauit. Un̄ Eccl̄. i. d̄. Apposuit ignē z aquā ad quod voluerit̄ porrigē manū tuā. Itē ibidē Un̄ hoies vitaz mors bonū z malū quod placuerit ei dabit̄. Sciendū tñ q̄ licz hoc sit verū q̄ vnus hō quādoqz naturalī influētia z inclinātōe magis ē inclināt⁹ ad vnū vitā q̄ ali⁹ hō. tamē adhuc stat h̄ i suo libero arbitrio z voluntate vt̄rū velit consentire huic naturali inclinātōi vel resistere. Un̄ Gen̄. 3. Dixit d̄s ad cayn iratum volētē occidere fr̄em suum. Subtus te erit appetitus tu⁹. Et tu dominaberis ei⁹. Unde Auḡ. de p̄a religioe. Nūc vsqz adeo volūtariū maluz ē: vt nullo mō sit peccatū nisi sit volūtariū. Ex tā dictis sequit̄ q̄ hō p̄t viuē sine peccōo mortali mediāte gr̄a vsqz ad mortē si vult. Hoc erit p̄z i plibz sc̄tis q̄ vsqz ad etatē p̄fectāz vixerit. z tñ nūqz mortaliter peccauerit vt b̄t̄s Joh̄. bap. z b̄t̄s tho. d̄ aq̄no. z p̄les alij sancti. de quibz legit̄: q̄ nūqz